

<https://thl.fi/ajankohtaista/tapahtumat/tapahtumakalenteri/2024-01-31/kouluvakivaltaa-ratkomassa-yhteisen-nuotiopiirin-aarella>

Kouluväkivaltaa ratkomassa yhteisen nuotiopiirin äärellä

Keskiviikko 31.01.2024 - Keskiviikko 31.01.2024

08:30 - 16:00

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Mannerheimintie 166, Salit J1 (paikalla opastus)

Lisäksi mahdollisuus seurata TEAMS-ohjelmaa aamupäivän ohjelmaa.

Tervetuloa tilaisuuteen, jonka järjestää THL. Tilaisuudessa syvennetään ymmärrystä yhdessä toimimisen mahdollisuuksista vakavissa ja pitkittyneissä kouluväkivaltilanteissa käytännön esimerkkien kautta yhdessä työskennellen. Tiedetään, että systemaattisella, monialaisella yhteistyöllä yhdessä lapsen ja perheen kanssa, voidaan ehkäistä viimesijaisia työmuotoja, kuten esimerkiksi lastensuojelun sijoitus. Työskentelyssä hyödynnetään dialogisia ja systeemisiä välineitä ja pohdintaa niiden lisäarvoa vaativissa yhteistoiminnan tilanteissa.

Päivän aikana on mahdollisuus verkostoitua muilta hyvinvointialueilta osallistuvien asiantuntijoiden kanssa

THL:n piha-alueella on vain rajallisesti pysäköintitilaa vieraille. Suosittelemme käyttämään julkisia liikennevälineitä.

Kohderyhmä

Aamupäivän tapahtuma on suunnattu laajasti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen ammattilaisille. Iltapäivä on systeemisen toimintamallin verkostopäivä.

Tilaisuus sopii sinulle, jos

- työskentelet sivistystoimessa tai lapsiperheiden sosiaalityössä tai lastensuojelussa
- työskentelet MARAK-ryhmässä, Ankkuri-ryhmässä tai poliisissa.
- kehität palvelujen yhteensovittamista
- toimit systeemisen toimintamallin kouluttajana, konsultoivana työntekijä tai perheterapeuttina
- teet päätöksiä nuorten hyvinvointiin ja kansallisen ja alueellisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Tilaisuuden tavoitteet

- Selkeyttää vaativaa kouluväkivaltaa ilmiönä ja yhteistyön haasteena
- Tuottaa yhteistä ymmärrystä käytännön etenemismalleista
- Antaa vastauksia ajankohtaisiin aiheeseen liittyviin kysymyksiin
- Auttaa pohtimaan sosiaalisesti innovatiivisia toimintatapoja kouluväkivallan vähentämiseksi omassa työssä ja osana alueellista ekosysteemiä.

Ohjelma

Keskiviikko 31.1.2024

8:30–9.30 Aamukahvit ja verkostoituminen

9:30–12:00 Yhteistä työskentelyä vaativan kouluväkivallan teemassa

Mukana Munkkiniemen ylasteen 8 luokka mukana

THL, opetushallitus, väkivaltatyön toimijoita kaupungesita, hyvinvointialueista. SOILA

Eri hankkeista mm. Turusta Nuorisotyöllä turvallisempi turku. OKM rahoituksella alkanut 2023. Ankkuritoimintaa ja nuorisokoulutyön kehittämistä.

9.50 Äidin tarina Riina W. 15 minuuttia aikaa.

Kiusaamisväkivallan matka perheenä on kestänyt 2016 aklaen. Teot on vaihdelleen läpällä osuin läpällä heitin – nimittelystä rankempiin väkivallan kehittymiseen saakka. Lähdetään pienistä asioista liikkeelle, kierre pahenee. Yläasteella väkivalta räjähti.

Oli tosi vaikea uskoa, että ollaan oikeasti tässä tilanteessa. Vaikka olisi vanhempana ammatillisesti aiheen äärellä. Oikeutta ei ole missään vaiheessa saanut. Apua ei ole saatu. Vaatimusta, taistelua ja valtavasti työtä, että saisi edes jotakin pua.

Onko selviytymisjuttu. Yksi vertainen kertoi, että oli uskonut kiusaajaa. On opetettu siihen, että torutan omaa lasta. On syytetty omaa lasta, ei uskota, että oma lapsi on kohteena. Vanhempana uskoo, että omassakin lapsessa on vikaa. Kiusaajaa tulee uskottua

Leima, että on kulukiusattu lapsi ja perhe. Iso askel uskoa tämä.

Leima: loputtomia puheluita kiusaajien vanhemmille. Eri tasoisia koteja kyvykkäitä selvittämään kiusaamista. Omasta lapsesta on vaikea uskoa, että hän onkin kiusaaja. Lukemattomia koulupalavereita, moniammatillisia palavereihin, opetuksen järjestämiseen, lasuun, muiden vanhemmille jne.

Aikuiset lähtevät . 100 % sosiaalista valtaa nuoret kokeilevat. Aikuisten tehtävä on varmistaa, että lapset kasvavat oikeaan suuntaan. Että kasvatamme nuoria oikeaan suuntaan. Etteivät nuoret ota väärää valtaa. Kasvatus kehnoa, huonoa kehitystä ei ole saatu katkottua.

Vanhemmuustaitoja tulisi vahvista. Arvokasvatus. Millä lailla meidän perheessä toimii. Moraalinen selkäranka toimia, kun asiat ei mene niin kuin pitäisi

Monitoimijuus. Rakennetaan yhteistoimijuutta.

Oikeasti on yhteisvastuu. Vastuuta ei voi ulkoistaa.

Usko, Kuule, kuuntele, kuule oikeasti, pysähdy, mene syvään päätyyn. mene ja toimi!

Mitä antaisit neuvoksi?

Mitä on rikos j väkivalta? → kiusaaminen on olemassa heti kun sanoo tai tekee. Se ei tarkoita, että pitäisi heti mennä risk

Vaativuus ja vaara ei ole tullut esiin, ennen kuin äiti nosti valvontakameravideot laitettiin valtakunnalliseen mediaan. Äiti yritettiin hiljennettiin. Äiti ei ole tullut kuulluksi. Äiti on ammattilainen: vaati taitoja, kukaan ei hoida sitä sun puolesta.

Proejktijohdon pallo jäi äidille. Poliisi kysyi äidiltä, vaikka koulusta ei saisi tietoa aina edes antaa äidille.

Mitä haluat sanoa kaikille:

Pimeyttä vastaan taistellaan vain valolla! Jos pimeällä vastaa pimeydellä, siitä tulee vielä pimeämpää.

Pelottavat asiat eivät ole niin pelottavia, kun on valot päällä.

Tekijät tuotava valoon: kiusatut ja kiusattavat – heitä ei saa jättää yksin!

Klo 10.05: reflektio

Mitä ajattelet kouluväkivaltilanteissa. Missä onnistunut, missä kokenut epätoivoa?

- K=- koordinaattori Mari aseman lapset ry. Kunta itse resursoi toimintaa. Verkostoivalla työotella tullaan Aseman lapsista tukemaan k-0 työmallin käyttöönnotossa. Kaikki on vapaaehtoista. Järjestötoimijana haate saada lupa tulla avuksi. Ei saa olettaa mitään. En tiedä on tärkeä. Ulkopuolisena katsotaan neutraalisti tilannetta. Ei vanhoja ennakkoolettamuksia ja historiaa. Kaikille osapuolille neutraali työtapa. On aikaa kohdata, jokainen osapuoli ja huoltajansa. Restoratiivisen dialogin kautta tilanteeseen. Verkostollinen työote. Riina kertoi, että on ollu vanhempana koordinaattorina. Kun pitkittynyt tilanne, kenen tulisi ottaa koppi kokonasitilanteeseen kartottamisesta ja suunnasta. Kuullaan ja uskotaan on tärkeä.
- sos ohjaaja minttu: etsivän sosiaalityön sosiaaliohjaaja. Vanhempi on tehnyt itse omista laspista lastensuojeluilmoituksen tai tieto tule poliisin rikosilmoituksen kautta. Aikaisessa vaiheessa tulleet ei ole määritelty. Koulun omat keinot oltava ensin: oppilashuolto. Etsivässä työssä pyrkii olemaan saatavilla. Mikä toimii? Kohtaaminen toimii. Yhteys lapsiasiainvaltuutettu, opetushallitus jne..
- Vanhempi konstaapeli Jenni. Poliisin ennaltaestävästä työstä, valvonnasta. Muiden tukeminen ja auttaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Rikosilmoitus ei välttämättä muuta mitään.
- Aki rehtori, Munkkiniemen yhteiskoulu on yksityinen, säätiön omistama koulu. Rehtorina oppilashuoltoryhmässä istuu, istuu perälautana. Apulasirehtori, 8 luokka, Kuraattori, psykologi on koulun palkkalistoilla, ei Helsingin kaupungilla.

Ongelmia:

- Yhteinen tapaamisaika verkostolle ja perheille. Haasteita tiedonkulun ja toimintakulttuurin vuoksi
- On paljon epäluottamusta osapuolten välillä. Tärkeä puhua suoraan. On hirveän vaikea ajatus, että laitetaan ongelma lahjapakettiin. → ei saa purettua pakttia
- Luottamus on keskeinen
- Koordinointia tulisi vahvistaa.
- Miten nuorilta ja perheiltä saa tietoa. Ennen sai tietoa, kuka teki ja mitä. Nykyään ei saa tietoa, että kuka teki. Oppilaiden vanhemmat lähteneet tähän mukaan. Jos ei kerrota, kuka teki, mitä teki.
- Somella on iso vaikutus.
- Pitää elää niin kun opettaa

- Mistä saa ja mistä uskaltaa puhua. Lainsäädännön vai tulkinnan ahtautta? Pohtii poliisi.
- Usein samat ammattilaisten toimii molempien osapuolten kanssa.
- Tarvitaan tdsiteita kiusaamisesta. Jos ei tallennetauhaa, ei tehdä mitään.
- Miten saisi riittävän nopeita ja tehokkaita toimia oikea-aikaisesti ja koordinoitusti. Kokonaiskuva puuttuu.
- Tulisi puuttua juurisyihin.
- Jos mietitään toimenpiteitä. Onko oikea-aikaisia? Toimintamalleja pitäisi riskiarvioida. Tulisi tulla läpinäkyväksi. Esim. sovittelu, mitä riskejä siihen liittyy?
- Yläkouluikäisistä vain 50% kertoo aikuisille kiusaamisesta. Miten aikuisena havainnoida?
- LUOTTAMUS

NUORET

Aava, Otso, Tuomas ja Minttu?

- Mitä me aikuiset eivät vielä tiedä?
- Miksi ei kerrota kiusaamisesta. Jos joskus joku kiusaa välillä ja välillä jättää rauhaan – milloin kiusaaminen sellaisia, että pitää
- On ihan normaalia, että joku sanoo aina jotain ikävää.
- Kiusaaminen on monille eri asia. Joihinkin vaikuttaa pienet asiat, toisia ei iinnosta.
- Tuomas: pikkuveljeä ja isoveljeä kiusattu, ottaa tunteisiin, isompi. ei tunnu, turruttaa
- Aikuinen: puuttuminen: milloin aikuinen puuttuu. Ettei aikuinen turhaa puutu.
- Milloin pitäisi puuttua. Jos näkyy, että nuori näyttää voivan huonosti, tai jos joku toinen puuttuu tai väkivaltaa.
- Hämmennystä: ei tiedä että nimittelykin on väkivaltaa. Määritelmästä tulisi puhua enemmän.

ITSE TANJA: onko aito usko, että asioille voi tehdä jotain, toivo? luottamus?

10.45 Pienryhmäporina

1. YHTEISKUNNAN NÄKÖKULMA
2. NUOREN
3. VANHEMMAN NÄKÖKULMA

Yhteiskunnan näkökulma-ryhmässä kuultua

Janette Salminen, ja Joonas Kiitoja. Josefina Kärkelä, poliisiasemalla nuorisotyöntekijänä töissä. Hankkeessa, HKI

- Mitä kiusaaminen on Mitä on väkivalta?
- Mediassa?
- Kaikkeen epäasialliseen käytökseen pitää puuttua.
- Kiusaaminen, syrjintä ja
- Jos perhe kokee, että kiusataan, miten otetaan todesta?
- Läpinäkyvyys prosesseissa, Tehdäänkö läpinäkyvästi?
- Yhteistyön vahvistaminen, koordinaation vahvistaminen. Kenelle asia kuuluu?
- Miten tiedonsaantioikeutta voi vahvistaa?

Nuorten näkökulma

- Lämpen heitto
- Tarvitaan keskustelua, mikä on kiusaamista tai kiusaamisväkivaltaa?
- R<joista pitäisi keskustella yhdessä enemmän.
- Pitäisi lopettaa puhuminen siitä onko vai ei väkivaltaa. On puhuttava siitä, miten se ilmenee?
- Nuoret kertovat. Mitä se tarkoittaa meille, alueelle, koululle.
- Vanhempien näkökulma: Kun vanhemmat kuulee tai näkee että kiusataan. Lapsesta riippuu, haluaako, että vanhempi puuttuu vai ei.
- Puhuttiin kiusaamisen rooleista. Kiusatun kokemuksia on vaikea ulkoa tunnistaa. Kiusatun rohkaisu, että kertoisi omista kokemuksista aikuisille.
- Puhuttiin aikuisen vastuista.
- Aikuisten pitäisi olla aikuisia ja pysyä aikuisina, ettei tappelisi toistensa kanssa.
- Kiusaajan kanssa tulisi käydä asia niin hyvin, ettei hän joutuisi kantamaan taakkaa koko elämäänsä.

Yhteiskunnan näkökulma

- Onko kiusaamisen ilmiöitä sosiaalisen median kautta. Esim. laittaa polvilleen ja laittaa videota ja levittää sitä. Monet ihmiset yhden henkilön kimppuun. Potkii, kun joku tajuttomana maassa. On raakaa. Nöyryyttävää
- KUKAA ei lue kaappien vieressä olevia julisteita, joissa lukee stop kiusaaminen. Kukaan ei lue. Ei oikeasti puututa. Jos kiusaaja näkee stop kiusaaminen, ei se paljon vaikuta. Kavereiltasin saatu äpä voi koske arkaan kohtaan.
- Puhuttiin myös siitä, että joillekin aikuiselle voisi kertoa. Ne ihmisille, joille puhuu on kuraattori, opettajille, psykologeille. Jos puhuu kiusaamisesta. Kiusaaminen ei lopu, vaikka siitä kertoo. Kiusaamisen keskustelu ei auta usein, kiusaaminen jatkuu, vaikka

asiasta sovitaan. Vanhemmat laitto suoran vietsin rehtorille, että pitää puuttua.

Rehtorin kanssa oli keskustelut kerran viikossa koko loppu kevään. Siitä oli apua, kiusaaminen loppui!

- Kiusaamisesta kysyminen ei voi olla vuoden välein. On tärkeä kysyä sulta matalalla kynnyksellä. Tosi usein kysyä, ono kaikki hyvin. Jos rakentaa keskustelua nuoren kanssa → voi alkaa keskustelemaan,
- Keskusteltiin prosessin selkiyttämiestä ja omistajuudesta. Koordinoinnista. Rehtorin vastuu kopista.
- Pohdittu eri lakeja, tietosuojaa, kirjaamista.
- Juurisyiden selvittämistä
- Ulkopuolisena voi nähdä ilmiönä kiusaamisen. Ei vain yksittäisenä.
- Pelko näkyy kummallakin: aikuiset ja nuoret kiusaavat. Onko oikeus puhua. Milloin lapsen etu menee vaitiolovelvollisuuteen edelle. Miten koulun prosessi etenee. Läpinäkyvyys

Vanhempien ryhmä:

- Pelosta, epäselvyyksistä.
- Saako lapsi ratsata puhelimen, jos lapsi joutunut rikollisen toiminnan kohteeksi tai tekijäksi
- Oikea-aikaisuus. Tiedonkulku
- Supupolvikokemus vaikuttaa siihen, miten vanhempi pystyy toimimaan tilanteessa.
- Keskustelukulttuurin rappeuma tapahtunut. Kodeista päin on muuttunut
- Millaista vanhemmuutta perheissä on?
- Jälkihuoltoa tekee Pirkanmalla. Tarjoaa kiusaamiskeskustelua kiusaamista kokeneille.
- Vanhemmilla on oikeus ja tarve hakea apua.
- Kiusaaminen vaikuttaa koko perheeseen. MLL:n puolella vertaisryymiä.
- Miten kiusaaminen on vaikuttanut,
- Vanhempi on voinut olla itse kiusaaja
- Liää tietoa vanhemmille kiusaamisesta. Vanhempi haluaa puolustaa omaa lastaan.

Nuoret lisäviestiä

- Vanhempien ja asiantuntijoiden tulisi ymmärtää, että kiusaamisen lopettaminen ei ole ruusuilla tanssimista. Jos kiusaaja ja kiusattu joutuu kasvokkain. Kunnioittaako kiusaaja kiusattua → mihin johtaa?
- Vaikuttaako puhuttelu oikeasti? Onko opettajalla

- Älä kiusaa juliste Mihin vaikuttaa? Mitä seurauksia siitä on? Mitä tapahtuu kiusatulle sen jälkeen. Mitä seurauksia oikeassa elämässä on kiusaamisesta
- Kuraattori: Ei pääse kuraattorille kuukausiin, jos pääsee puhumaan kuukausien päästä. Pitäisi päästä puhumaan heti.
- Vanhemmillä oikeus saada tietoa mitä nuori kertonut. Jos vanhemmillä ei kaikki hyvin, pitäisi olla oikeus kertoa pitää salassa pitäen

Mihin tietoihin ja arvoihin omat havainnot kytkeytyvät 5 min yksin.

Pitkäjänteinen prosessi:

- miten kiusaamiskuviota seurataan?
- Autismi: erilaisuudesta tulisi opettaa. esim. erilaisia ihmisiä on maailmassa. Ennakkolulojen hälventäminen

Dialogi oivallukset tältä päivällä

- Laura franke oph;; Moniammatillista pitäisi edistää: koulu vanhemmat opiskeluhoillon palveltu, poliisi, nuorisotyö, järjestöt. Ykiskään kiusaamistapaus ei saisi jäädä palveluiden väliin.
- Hallitusohjelmassa on kirjaus eteläkarjalan mallista ja turvallisesta koulusta
- Etelä-Karjalan mallissa poliisi on mukana.

Päivi Lindberg, Millaisia jatkoja?

- Koostetaan materiaalit innokylään.
- Miten asioiden kanssa edetään. Kenelle koordinaatio kuuluu?
- Miten nuoret saavat tietoa omista oikeuksistaan?
- Miten arkeen kytkeytyminen.
- Näennäisratkaisut:
- Jatketaan nuotiopiirejä

ILTAPÄIVÄ

Tiimin ja työyhteisön prosessi kohti systeemistä toimintakulttuuria.

- Salmela mia vakehyva johtava sosiaalityöntekijä lastensuojelun avohuolto
- ytt Päivi petrelius xamk yliopettaja
- Suhdeperustainen voisi korvata sanana systeeminen työ

- Itä-Vantaalla 8 hengen tiimi maaliskuusta lähtien. Yritysten ja erehdysten tietä johtanut systeemistä työtä.
- Päivi Petrelius on ollut työnohjaajana systeemisissä tiimeissä.
- tutkimus ja kokemustieto dialogissa.
- johtajuus:
 - perustehtävä 30 %, rakenne ja vuorovaikutus 70 % tiimin kanssa olemista.
 - johtamisessa systeeminen on sama, onko 35 lasta tai 7 tiimin työntekijää alaisuudessa.
 - systeemiseen porukka kuuluu lapselle läheiset ihmiset esim.

Toimintamallien riskiarviointi: onko hyvää tarkoittavalla asialla ei toivottuja seurauksia.

SOCIAL GRACES MITÄ IITSE TUON PROSESSEIHIN

- **Kivistö Jaana, Vakehyvässä. Traumatietoinen mukana.**
- **Niemi Wickström Pohteella, Systeeminen työ Pohteella**
- systeeminen työ voi olla myös ilman rakennetta.
- koulutus. katsotaan peiliin. poimitaan elementtejä asiakastyöhön ja reflektioon. koulutus vapaaehtoista.
- **Hätösen tuija perheterapeutti, sotti HKI**

klo 12:00–13.00 Lounastauko

Kouluväkivalta teema päättyy

Klo 13:00-15:30 Systeemisen ajattelun ja toimintamallin verkostopäivä

15.30-16:00

"Afterit" ja verkostoituminen

Tarjolla kahvia ja virkistäviä juomia

Lisätietoja:

Tilaisuuden järjestelyistä lisätietoja antaa:

Päivi Lindberg, johtava asiantuntija
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

Laura Yliruka, kehittämispäällikkö
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

Tilaisuus on järjestetty yhteistyössä ESR+ rahoitteen Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa eli SOILA-koordinaation kanssa.

Tapahtumassa noudatetaan THL:n turvallisempien tapahtumien periaatteita.

Ilmoittautumalla sitoudut noudattamaan niitä.

[Turvallisempien tapahtumien periaatteet THL:ssä](#)